

BUNRAKU

To jeden z młodszych teatrów **Dalekiego Wschodu**, założony pod koniec XVIII wieku przez Uemurę Bunrakukena w Osace w Japonii. W duchu jednak wywodził się z ugruntowanych znacznie wcześniej tradycji lalkarskich. Lalki teatru bunraku prowadzi trzech animatorów o różnej pozycji i doświadczeniu. Ten, który porusza głową i prawą ręką to mistrz ceremonii, odziany w charakterystyczną szatę. Towarzyszy mu dwóch asystentów ubranych na czarno z zakrytymi twarzami. Lalki mają wysokość od 90 do 120 cm, zależnie od pozycji społecznej wyobrażanych postaci. Lalki kobiece nie posiadają nóg, choć ich istnienie sugeruje ruch kimona. Twarze pokrywa makijaż, według dziewięciu wzorów, którym odpowiada dziewięć typów charakterologicznych. Spektakl odbywa się na podwyższeniu ponad niskim parawanem, który nie ukrywa animatorów.

Zasady animacji lalek są określone przez tradycję i ściśle przestrzegane. Charakteryzuje je wyrazistość gestu, z których każdy oznacza konkretną emocję. Dłonie animuje się niezależnie od przedramienia; szeroki repertuar póż ilustruje różne stany emocjonalne. Lalki mogą poruszać oczami, posiadają warianty trickowe. W zespole animatorów wyróżnić należy recytatorów i muzyków, których kunszt decyduje o wartości przedstawienia. Recytację wspomaga komentator akcji, którego okrzyki wprowadzić mają w życie emocjonalne bohaterów.

XIX wiek w **Japonii** należał do teatru bunraku. Jego repertuar zdominowały tematy historyczne i moralizatorskie, odwołujące się do złotego wieku cesarstwa. W wieku XX teatr bunraku zdobył sobie admiratorów w Europie. Jednym z nich był znany teoretyk i dramatopisarz Paul Claudel. Dostrzegł on w lalce możliwość kreowania postaci scenicznej tożsamej z opowiadaną historią, bezgranicznie tej historii oddanej. Stworzonej na jej potrzeby, w warunkach teatralnego laboratorium.